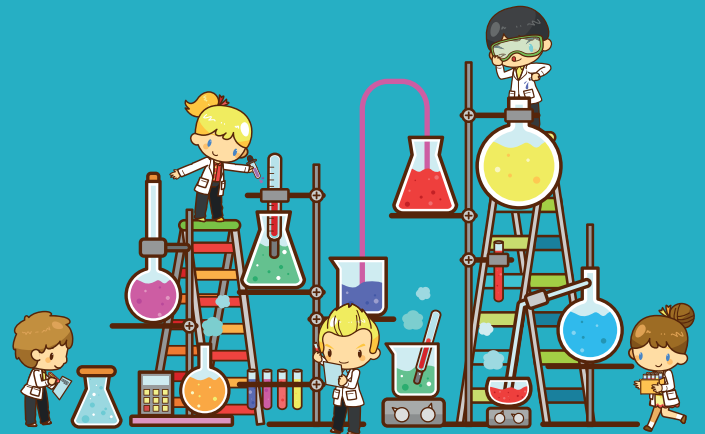

Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarının 2018 Yılında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek Programlarına Katılımı

4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı
4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı
4006-Bilim Fuarları Destekleme Programı
4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programı

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarının 2018 Yılında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek Programlarına Katılımı

4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı
4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı
4006-Bilim Fuarları Destekleme Programı
4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programı

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:4 • Şubat 2019

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:4 • Şubat 2019

Yürütücü

Prof. Dr. Mahmut ÖZER • MEB Bakan Yardımcısı

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Mahmut AK • İstanbul Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Yıldırım ÜÇTUĞ • Atılım Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Petek AŞKAR • Hacettepe Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Ali ERYILMAZ • Orta Doğu Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Selahattin GELBAL • Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Bekir S. GÜR • Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Eren CEYLAN • Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi
Doç. Dr. Dilara Bakan KALAYCIOĞLU • Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi
Alpaslan DURMUŞ • MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Kemal Varın NUMANOĞLU • MEB Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürü
Dr. Sadri ŞENSOY • MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürü
Özgür TÜRK • MEB Bilgi İşlem Dairesi Başkanı
Dr. Cem GENÇOĞLU • MEB Temel Eğitim Genel Müdürü
Cevdet VURAL • MEB Ortaöğretim Genel Müdürü
Nazif YILMAZ • MEB Din Öğretimi Genel Müdürü

Hazırlayanlar

Dr. H. Eren SUNA
Dr. Hande TANBERKAN
Ümare ALTUN
Emine EROĞLU
Bekir ÇENGELCİ

Tasarım ve Uygulama

Ümare ALTUN

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı
Atatürk Bulvarı No: 98 Bakanlıklar ANKARA
www.meb.gov.tr

© Bu yayının tüm hakları T.C. Millî Eğitim Bakanlığına aittir. T.C. Millî Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

İçindekiler

Tablolar Dizini • 4
Grafikler Dizini • 5
Takdim • 7
Yönetici Özeti • 8

- 1. Giriş • 10**
- 2. MEB Kurumlarının 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programına Katılımı • 16**
- 3. MEB Kurumlarının 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programına Katılımı • 20**
- 4. MEB Kurumlarının 4006-Bilim Fuarları Destekleme Programına Katılımı • 24**
- 5. MEB Kurumlarının 4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programına Katılımı • 28**
- 6. Genel Değerlendirme ve Öneriler • 32**

Kaynaklar • 34

Tablolar Dizini

Tablo 1	Destek Programlarına ve İllere Göre Toplam Proje Kabul Sayısının Dağılımı	13
Tablo 2	İllere Göre 2018 Yılında TÜBİTAK 4004, 4005, 4006 ve 4007 Destekleme Programları Kapsamında MEB Kurumlarının 1.000 Öğretmen Başına Düşen Toplam Proje Başvuru ve Kabul Sayıları	14
Tablo 3	4006-Bilim Fuarları Destekleme Programına Başvuru Yapabilen Kurum/Kuruluşlar	25
Tablo 4	4006-Bilim Fuarları Destekleme Programı Kapsamında Desteklenen Projelerin MEB Kurum Türlerine Göre Dağılımı	27

Grafikler Dizini

Grafik 1	Destek Programına Göre Proje Başvuru Sayısı, Proje Kabul Sayısı ve Ortalama Destek Miktarı	12
Grafik 2	4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı Kapsamında 2018 Yılında MEB Kurumlarının 10.000 Öğretmen Başına Düşen Proje Başvurusu ve Kabul Sayılarının İllere Göre Dağılımı	18
Grafik 3	4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı Kapsamında 2018 Yılında MEB Kurumlarının Proje Başvurusu ve Kabul Sayılarının İllere Göre Dağılımı	21
Grafik 4	4006-Bilim Fuarları Destekleme Programı Kapsamında 2018 Yılında MEB Kurumlarının 10.000 Öğretmen Başına Düşen Proje Başvurusu ve Kabul Sayılarının İllere Göre Dağılımı	26
Grafik 5	4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programı Kapsamında 2018 Yılında MEB Kurumlarının 10.000 Öğretmen Başına Düşen Proje Başvurusu ve Kabul Sayılarının İllere Göre Dağılımı	30

Takdim

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde 2018 yılında başlattığımız Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları serisinde ilk değerlendirme raporu olarak *Türkiye’de Meslekî ve Teknik Eğitimin Görünümünü* yayımladık. Söz konusu raporda ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin mevcut durumu, dünyadaki meslekî eğitimdeki yeni yaklaşımlar ve küresel eğilimler detaylı olarak ele alınmış ve 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde hedeflerimiz ve bu hedeflere ulaşmadaki yol haritamıza yer verilmişti.

İkinci değerlendirme raporu olarak *Meslekî ve Teknik Ortaöğretimde Kurumsal Dış Değerlendirme Raporunu* yayımladık. Söz konusu raporda da Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğümüz bünyesinde kurduğumuz kalite güvence sistemi bağlamında meslekî ve teknik ortaöğretimde kalite izleme ve değerlendirme birimlerimiz tarafından gerçekleştirilen çalışmaların sonuçlarına yer verdik.

Üçüncü değerlendirme raporunda ise *2018 Liselere Geçiş Sistemi: Merkezi Sınavla Yerleşen Öğrencilerin Performansı* ele alındı. Raporda 2018 Merkezi Sınav sonuçlarına göre sınavla öğrenci alan okullara merkezi olarak yerleşen öğrencilerin sınav performansları ayrıntılı olarak incelendi.

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisinin dördüncü raporu olan *Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarının 2018 Yılında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek Programlarına Katılımı* başlıklı bu raporda TÜBİTAK tarafından sağlanan 4004, 4005, 4006 ve 4007 destek programlarına Bakanlığımız bünyesindeki kurumlarımızın katılımını ve başvurularını detaylı olarak inceledik. TÜBİTAK tarafından yönetilen ve bilimsel farkındalığı artırarak eğitimde girişimcilik becerilerini geliştirmeyi amaçlayan destek programlarına katılımı Bakanlık olarak oldukça önemsiyor ve kurumlarımızın bu amaçla sağlanan destek programlarına katılımlarını teşvik etmeyi amaçlıyoruz. 2023 Eğitim Vizyonumuz doğrultusunda, bilimsel etkinliklerle öğrencilerimizin bilimsel okuryazarlık becerilerini geliştirmeyi, okullarımızın bu etkinlikleri gerçekleştirmek üzere projeler hazırlamasını ve bu projeleri hayata geçirmelerini sağlayacak imkânları etkin kullanmalarını istiyoruz. Yayımlanan bu raporla, Bakanlık bünyesindeki kurumlarımızın TÜBİTAK tarafından sağlanan bilimsel ve toplumsal destek programlarına yönelik girişimlerini detaylı olarak incelemeyi ve okullarımızın girişimlerini görünür kılmayı amaçlıyoruz. Tüm kurumlarımızı bu konuda desteklemeyi sürdüreceğiz.

Kurumlarımıza Bilim ve Toplum destek programları kapsamında vermiş oldukları destekler ve raporun hazırlanma sürecindeki katkılarından dolayı TÜBİTAK Başkanlığımıza teşekkür ediyorum.

Bu raporun hazırlanmasında emek veren tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum, raporun hayırlı olmasını diliyorum.

Ziya Selçuk
Millî Eğitim Bakanı

Yönetici Özeti

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları serisinde yayımlanan dördüncü rapor olan "Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarının 2018 Yılında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek Programlarına Katılımı"nda Bakanlık bünyesindeki kurumlarımızın TÜBİTAK tarafından sağlanan destek programlarına katılmak üzere girişimleri ele alınmıştır. TÜBİTAK tarafından öğrencilerin çeşitli açılardan gelişimlerini desteklemek amacıyla her yıl düzenli olarak sağlanan destek programlarının Bakanlık çatısındaki kurumlar tarafından takip edilmesi ve başvurularının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

2023 Eğitim Vizyonunda öğrencilerin bilimsel süreçleri birebir tecrübe etmesi, eğitim yaşantılarını zenginleştirecek materyal ve ortamlar aracılığıyla öğrenmelerinin sağlanması temel unsurlardır. Bu bakış açısıyla TÜBİTAK tarafından sağlanan 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı, 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı, 4006-Bilim Fuarları Destekleme Programı ve 4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programına MEB kurumları tarafından 2018 yılındaki her iki başvuru döneminde yapılan başvurular ve alınan destekler detaylı olarak analiz edilmiştir. Destek programına başvuru sayıları ve kabul edilen proje sayıları illerdeki öğretmen sayılarına oranlanarak yorumlanmıştır.

2018 yılında TÜBİTAK tarafından sağlanan Bilim ve Toplum Destek Programlarına başvuruları sonucunda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlara sağlanan ortalama toplam destek yaklaşık 105 Milyon TL'dir. Sağlanan desteklerin önemli bir bölümü MEB kurumları tarafından en sık başvuru yapılan ve kabul edilen proje sayısının en yüksek olduğu 4006-Bilim Fuarları Destekleme Programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programında temel amaç desteklenen projeler aracılığıyla bilginin toplum ile buluşturulmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlamak, bu yaygınlaştırma sürecinde bilginin etkileşimli ve görsel uygulamalarla yayılmasına imkân tanımaktır. 2018 yılında MEB kurumlarından 4004 destek programına 66 ilden toplam 368 proje başvurusu gerçekleştirilmiş ve bu başvuruların 108'i TÜBİTAK tarafından uygun bulunarak desteklenmesi kararlaştırılmıştır.

4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programında eğitim ve öğretim süreçlerinde katılımcılara kendi alanlarında özgün bir bakış açısı, strateji, yöntem ve tekniklerin kazandırılması amaçlanmaktadır. MEB kurumlarından bu destek programına 2018 yılında top-

lam 78 başvuru gerçekleştirilmiş ve bu başvuruların 12'si desteklenmiştir.

4006-Bilim Fuarları Destekleme Programında temel amaç 5.-12. sınıf aralığında öğretim gören öğrencilerin çeşitli becerilerini kullanarak ve bilimsel bir süreç içinde problem çözme becerilerini geliştirmektir. Yaparak-yaşayarak öğrenme ile öğrencilerin eğitime yönelik tutumunun daha olumlu hale gelmesi ve bilimsel yaklaşım becerilerini kazanması beklenmektedir. Bu destek programlarına MEB tarafından yapılan toplam 25.025 başvurunun 14.848'i (%59,33) desteklenmek üzere kabul edilmiştir.

4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programında temel amaç bilim kültürünün toplumca benimsenmesini ve geniş kesimlere yaygınlaştırılmasını etkinlikler yoluyla sağlamaktır. 2018 yılında 4007 TÜBİTAK Programına MEB kurumlarınca yapılan 345 proje başvurusundan 124'ünün desteklenmesi TÜBİTAK tarafından kararlaştırılmıştır.

Raporda elde edilen sonuçlar, illerdeki MEB kurumlarından başvuruların 4006 destek programında yoğunlaştığını, 4004, 4005 ve 4007 destek programlarına başvuru sayılarının yetersiz olduğunu ve bazı illerde hiçbir des-

tek başvurusu bulunmadığını göstermektedir. Destek programlarında proje yürütücülüğü yapmak için 4004 programında lisansüstü öğretim programlarından mezun olma ve 4005 programında doktora derecesine sahip olma şartı bulunmaktadır. 2023 Eğitim Vizyonunda vurgulandığı gibi, öğretmenlerimizin lisansüstü programlarına öğrenimlerini sürdürmeleri hem pedagojik ve uygulama becerilerini geliştirmelerini sağlayacak hem de TÜBİTAK destek projelerine yönelik girişimlerinin artmasına yol açacaktır. TÜBİTAK destek programları çerçevesinde gerçekleştirilecek eğitici eğitimleri, MEB bünyesindeki kurumlardan başvuru sayısını artıracak, öğretmenlerimizin destek programlarına katılımını destekleyecek ve proje geliştirmeye yönelik motivasyonu artıracaktır. Proje ve ürün tabanlı çalışmaları desteklemesi amacıyla mesleki ve teknik eğitimde teknopark ve teknokentler ile protokoller imzalanmıştır. Yapılan bu işbirliklerinin tüm okul türlerinde yaygınlaştırılması, TÜBİTAK destek programlarına yönelik girişimleri artıracaktır. Alınan desteklerin eğitim süreçlerine hangi açılardan yarar sağladığı, gelecek dönemlerde destek programlarından sağlanacak yararın nasıl artırılacağına dair etki analizlerinin gerçekleştirilmesinin kurumlarımızda proje geliştirme kültürünün yerleşmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

1

Giriş

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) toplumda bilimsel kültürün yaygınlaştırılmasını sağlamak ve toplumun bilimsel gelişmelerden haberdar olmasını sağlayarak bilimin hayatlarındaki önemi hakkında farkındalık oluşturmak amacıyla çeşitli destek politikaları izlemektedir. Bilimsel süreçlere aşinalığı artırmak ve eğitim alanlarında yenilikçi politikaların izlenmesi amacıyla TÜBİTAK tarafından 2007 yılından bu yana çeşitli destek programları uygulanmaktadır. Bu destek süreçlerinde esaslar (destek programlarının amaçları, başvuru koşulları, kapsam, azami süre, bütçe, vb.) TÜBİTAK Bilim Kurulu tarafından oluşturulmakta ve her yıl bu destekten yararlanmak isteyenlere web sitesi üzerinden duyurulmaktadır.

TÜBİTAK bilimsel süreçleri yaygınlaştırmak, bilimsel uygulamaları gündelik yaşantılarımızla ilişkilendirmesini sağlama amacı doğrultusunda müze, planetarium, bilim merkezi, bilim parkı vb. ortamların kurulmasına öncülük etmektedir. İlgili merkezlerin kurulmasındaki önderliğinin yanı sıra bilim fuarlarına, özgün eğitim süreçlerine yönelik uygulamalara, yarışmalara ve eğitim etkinliklerine de TÜBİTAK destek programları aracılığıyla destek sağlamaktadır (T.C. Resmi Gazete, 2013). Bu destek programları her yıl belirli periyotlarla tekrarlanmakta, TÜBİTAK tarafından belirlenen ölçütler çerçevesinde uygun görülen proje başvurularına destek sağlanmaktadır.

Bilgiyi ve becerileri etkinlikler aracılığıyla güçlendirme ve kalıcı hale getirme, öğrencilerin okul çevresinden başlayarak doğayı sevme süreçleri TÜBİTAK destek programlarının ortak amaçlarından biri olmakla birlikte Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından yayımlanan 2023 Eğitim Vizyonunda da önemle vurgulanan unsurlar arasındadır (MEB, 2018a). 2023 Eğitim Vizyonunda öğrencilere sunulacak eğitim süreçlerinin, öğrencilerin birçok becerisini eşzamanlı kullanabileceği, yaparak ve yaşayarak öğrenmelerine imkân sağlayacak ortamlar-

da gerçekleşmesi gerekliliği ifade edilmiştir. TÜBİTAK tarafından desteklenen yenilikçi eğitim uygulamaları, doğa eğitimi ve bilim okulları, bilim fuarları ve bilim şenlikleri öğrencilerin 2023 Eğitim Vizyonunda vurgulanan eğitim etkinliklerine önemli örnekler olarak görülmektedir. Öğrencilerin doğal, tarihi ve kültürel mekanlara, bilim-sanat merkezlerine katılımları ders dışında önemli kazanımlara yol açmakta, TÜBİTAK'ın desteklediği etkinlikler bu açıdan öğrencilerin gelişimine imkân veren etkinlikler olarak değerlendirilmektedir.

2007 yılından bugüne kadar TÜBİTAK tarafından yürürlüğe konulan 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları, 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları, 4006-Bilim Fuarları ve 4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programları çerçevesinde birçok kurum gerçekleştirmek istediği etkinlikler için istediği kaynağı sağlamış ve gerçekleştirilen etkinlikler aracılığıyla binlerce katılımcı aktif öğrenme süreçlerinden yararlanmıştır. TÜBİTAK'ın sağladığı destek programlarından yararlanabilmek için ilgili programların yıllık yayımlanma tarihlerinde başvurular yapılmakta, yapılan başvurular ön inceleme ve değerlendirme süreçlerinden geçmekte ve belirlenen ölçütlere uygunluğu onaylanan proje başvurularına TÜBİTAK tarafından destek verilmektedir.

MEB çatısındaki kurumlar Araştırma Destek Programları, Bilim ve Toplum Destek Programları vb. TÜBİTAK'ın sağladığı birçok destek programına çeşitli düzeylerde katılım göstermektedir. Bu raporda TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek programlarından 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları, 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları, 4006-TÜBİTAK Bilim Fuarları ve 4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programlarına MEB kurumlarınca gösterilen katılım ele alınmaktadır. Bu çerçevede, 2018 yılı içinde Bilim ve Toplum Destek Programlarına her iki başvuru döneminde yapılan başvurular ve kabul edilen proje önerileri iller düzeyinde incelenmektedir.

2018 Yılında TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek Programlarına MEB Kurumlarının Katılımı

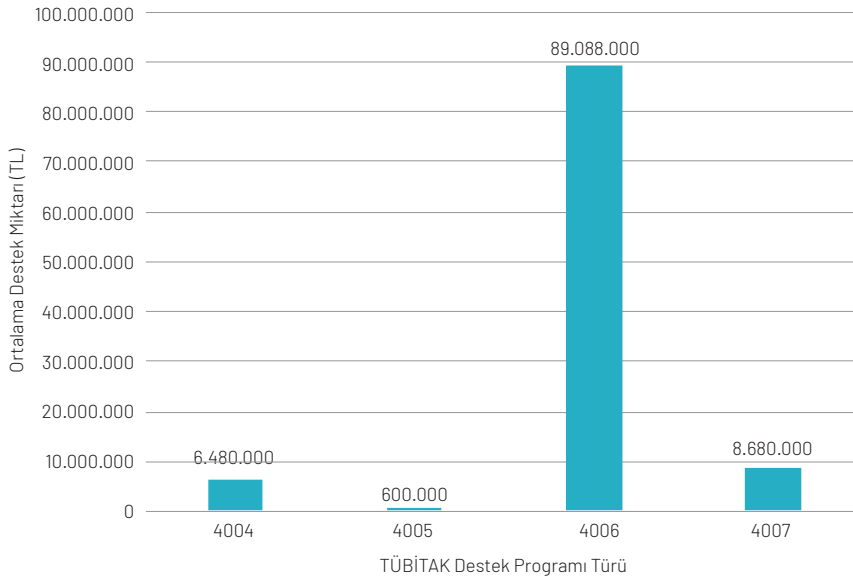
TÜBİTAK tarafından sağlanan 4004, 4005, 4006 ve 4007 proje desteklerine Türkiye'nin tüm illerindeki MEB kurumları tarafından 25.816 başvuru gerçekleştirilmiştir. Bu başvurulardan 15.092'si TÜBİTAK tarafından kabul edilmiştir. Kabul edilen proje başvurularına istinaden MEB kurumlarına kabul edilen projelerin uygulanması için yaklaşık 105 milyon TL değerinde destek sağlanmıştır. 2018 yılında MEB kurumlarının proje başvuru ve kabul sayıları ve TÜBİTAK tarafından verilen ortalama destek miktarlarının program türlerine göre dağılımı Grafik 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1'de 4004, 4005, 4006 ve 4007 destek programları kapsamında illerdeki MEB kurumlarının TÜBİTAK tarafından kabul edilen proje sayıları verilmiştir.

Tablo 2'de 4004, 4005, 4006 ve 4007 destek programları kapsamında illerdeki MEB kurumlarının 1.000 öğretmen başına düşen proje başvuru ve kabul sayıları sunulmuştur. İlerleyen bölümlerde (Bölüm 2,3,4 ve 5) ayrıntılı olarak analiz edilen proje başvuruları ve kabul sayıları illere göre tablo halinde özetlenmiştir.

GRAFİK 1

DESTEK PROGRAMINA GÖRE PROJE BAŞVURU SAYISI, PROJE KABUL SAYISI VE ORTALAMA DESTEK MİKTARI

Destek Programı	Proje Başvuru Sayısı	Proje Kabul Sayısı	Ortalama Destek Miktarı (TL)
4004	368	108	6.480.000
4005	78	12	600.000
4006	25.025	14.848	89.088.000
4007	345	124	8.680.000
Toplam	25.816	15.092	104.848.000

TÜBİTAK tarafından 5 Şubat 2019 tarihinde iletilen verilerden derlenmiştir.

TABLO 1

DESTEK PROGRAMLARINA VE İLLERE GÖRE TOPLAM PROJE KABUL SAYISININ DAĞILIMI

İl	4004	4005	4006	4007	İl	4004	4005	4006	4007
Adana	3	-	546	2	Kahramanmaraş	4	-	370	3
Adıyaman	1	-	231	1	Karabük	1	-	103	2
Afyonkarahisar	1	-	109	1	Karaman	-	-	87	1
Ağrı	-	-	224	-	Kars	1	-	117	-
Aksaray	2	-	57	-	Kastamonu	2	-	66	2
Amasya	-	-	132	1	Kayseri	4	1	398	2
Ankara	8	1	628	6	Kırıkkale	-	-	78	-
Antalya	4	-	298	1	Kırklareli	-	-	30	1
Ardahan	-	-	42	-	Kırşehir	2	-	64	-
Artvin	-	-	62	1	Kilis	1	-	51	-
Aydın	1	1	251	4	Kocaeli	4	-	274	1
Balıkesir	6	-	160	7	Konya	6	-	341	-
Bartın	-	-	47	-	Kütahya	2	-	200	3
Batman	-	-	135	-	Malatya	-	-	223	-
Bayburt	-	-	42	-	Manisa	1	-	172	5
Bilecik	-	-	72	2	Mardin	-	-	127	-
Bingöl	-	-	50	-	Mersin	6	1	433	2
Bitlis	-	-	110	-	Muğla	-	-	216	3
Bolu	-	-	63	-	Muş	-	-	169	1
Burdur	-	-	62	1	Nevşehir	1	-	88	-
Bursa	4	1	307	1	Niğde	3	-	95	2
Çanakkale	-	-	126	1	Ordu	-	-	109	2
Çankırı	-	-	105	1	Osmaniye	-	-	78	1
Çorum	2	-	179	2	Rize	4	-	116	2
Denizli	1	-	126	2	Sakarya	1	-	209	2
Diyarbakır	-	-	67	1	Samsun	-	-	192	7
Düzce	-	-	100	-	Siirt	-	-	43	-
Edirne	-	-	60	-	Sinop	-	-	61	-
Elazığ	-	-	77	-	Sivas	1	-	221	1
Erzincan	3	-	140	1	Şanlıurfa	-	-	673	1
Erzurum	1	1	192	1	Şırnak	-	-	63	-
Eskişehir	1	1	184	1	Tekirdağ	1	-	90	2
Gaziantep	3	1	557	2	Tokat	-	-	266	-
Giresun	3	-	98	1	Trabzon	2	1	153	2
Gümüşhane	-	-	59	-	Tunceli	-	-	20	-
Hakkari	-	-	60	-	Uşak	-	-	88	1
Hatay	-	-	118	2	Van	-	-	595	2
Iğdır	-	-	18	-	Yalova	-	-	107	-
Isparta	-	-	193	1	Yozgat	1	-	166	1
İstanbul	9	3	844	17	Zonguldak	2	-	124	2
İzmir	5	-	841	9					

TÜBİTAK tarafından 5 Şubat 2019 tarihinde iletilen verilerden derlenmiştir.

TABLO 2

İLLERE GÖRE 2018 YILINDA TÜBİTAK 4004, 4005, 4006 VE 4007 DESTEKLEME PROGRAMLARI KAPSAMINDA
MEB KURUMLARININ 1.000 ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN TOPLAM PROJE BAŞVURU VE KABUL SAYILARI

il	1.000 Öğretmen Başına Düşen Toplam Proje Başvurusu Sayısı	1.000 Öğretmen Başına Düşen Toplam Proje Kabul Sayısı	il	1.000 Öğretmen Başına Düşen Toplam Proje Başvurusu Sayısı	1.000 Öğretmen Başına Düşen Toplam Proje Kabul Sayısı
Adana	36,50	20,88	Kahramanmaraş	35,12	26,16
Adıyaman	32,28	23,14	Karabük	47,10	35,16
Afyonkarahisar	24,24	11,80	Karaman	43,98	28,46
Ağrı	56,06	29,34	Kars	39,29	28,98
Aksaray	19,00	11,21	Kastamonu	26,86	17,09
Amasya	54,27	28,99	Kayseri	29,28	23,16
Ankara	18,83	11,05	Kırıkkale	35,76	22,49
Antalya	21,61	11,59	Kırklareli	15,32	9,50
Ardahan	46,44	30,48	Kırşehir	34,92	17,87
Artvin	55,37	30,33	Kilis	30,63	22,12
Aydın	26,08	19,66	Kocaeli	25,09	13,65
Balıkesir	19,95	12,19	Konya	21,48	12,68
Bartın	35,11	20,37	Kütahya	55,33	31,50
Batman	28,06	15,27	Malatya	31,94	18,45
Bayburt	54,25	37,97	Manisa	14,42	10,97
Bilecik	47,82	30,77	Mardin	23,34	10,74
Bingöl	28,78	12,85	Mersin	32,55	19,06
Bitlis	31,83	20,36	Muğla	31,36	19,97
Bolu	21,17	16,67	Muş	46,14	28,01
Burdur	24,53	16,99	Nevşehir	44,24	22,24
Bursa	21,06	10,79	Niğde	40,82	20,41
Çanakkale	27,95	21,00	Ordu	25,07	12,04
Çankırı	66,70	53,16	Osmaniye	22,25	10,46
Çorum	35,27	27,94	Rize	41,70	27,06
Denizli	20,51	9,76	Sakarya	24,74	19,35
Diyarbakır	8,03	3,09	Samsun	21,60	11,34
Düzce	42,54	22,27	Siirt	19,85	8,62
Edirne	29,80	14,31	Sinop	30,37	24,06
Elazığ	15,42	9,43	Sivas	52,52	26,86
Erzincan	66,34	44,43	Şanlıurfa	50,89	25,39
Erzurum	37,06	18,11	Şırnak	11,49	8,72
Eskişehir	26,39	18,49	Tekirdağ	18,44	9,86
Gaziantep	29,52	21,58	Tokat	45,18	34,24
Giresun	30,40	18,57	Trabzon	22,17	14,24
Gümüşhane	61,47	39,00	Tunceli	20,21	19,25
Hakkari	26,02	16,79	Uşak	33,13	19,79
Hatay	23,95	5,39	Van	50,28	37,20
Iğdır	17,64	5,88	Yalova	49,93	37,89
Isparta	48,49	32,22	Yozgat	41,77	31,19
İstanbul	19,92	8,01	Zonguldak	26,64	19,48
İzmir	32,20	19,87			

TÜBİTAK tarafından 5 Şubat 2019 tarihinde iletilen verilerden derlenmiştir.

2

**MEB Kurumlarının
4004-Doğa Eğitimi ve
Bilim Okulları Destekleme
Programına Katılımı**

4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programında, katılımcıların doğaya yönelik farkındalıklarını artırmayı, doğa ve doğayı oluşturan tüm öğeler üzerinde bilimsel bakış açısıyla düşünebilmelerini, olguların fark edilmesini sağlayarak katılımcıların merak ve motivasyonlarını artırmayı amaçlayan uygulamalar desteklenmektedir. Desteklenecek etkinliklerin seçilmesinde katılımcıların etkileşimli öğrenme ortamlarına girmelerinin sağlanması, katılımcıların yaparak-yaşayarak öğrenmesini sağlayacak görevlerin bulunması, katılımcıların etkinlik sonunda girişimcilik ve bireysel yaratıcılıklarını kullanma konusunda özgüveninin artırılması önemli unsurlar olarak değerlendirilmektedir (TÜBİTAK, 2018a).

Destek projelerinin hedef grubu ilkokul öğrencilerinden üniversite öğrencilerine kadar geniş bir aralıktaki öğrencileri, öğretmenleri ve bilim merkezi çalışanlarını kapsamaktadır. 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı için sunulan projelerin azami zaman sınırı 12 ay ve destek sınırı 120.000 TL olarak belirlenmiştir.

TÜBİTAK 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programına (4004 TÜBİTAK), 2018 yılında MEB'e bağlı okullar, Bilim ve Sanat Merkezleri ve İl/İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından toplam 368 proje başvurusu yapılmıştır. Başvurusu yapılan projeler içinden 108 farklı projeye sağlanan toplam destek ortalama 6,5 milyon TL'dir.

MEB'e bağlı kurumların 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programına 10.000 öğretmen başına toplam başvuru sayıları ve kabul edilen proje sayıları il düzeyinde Grafik 2'de gösterilmiştir.

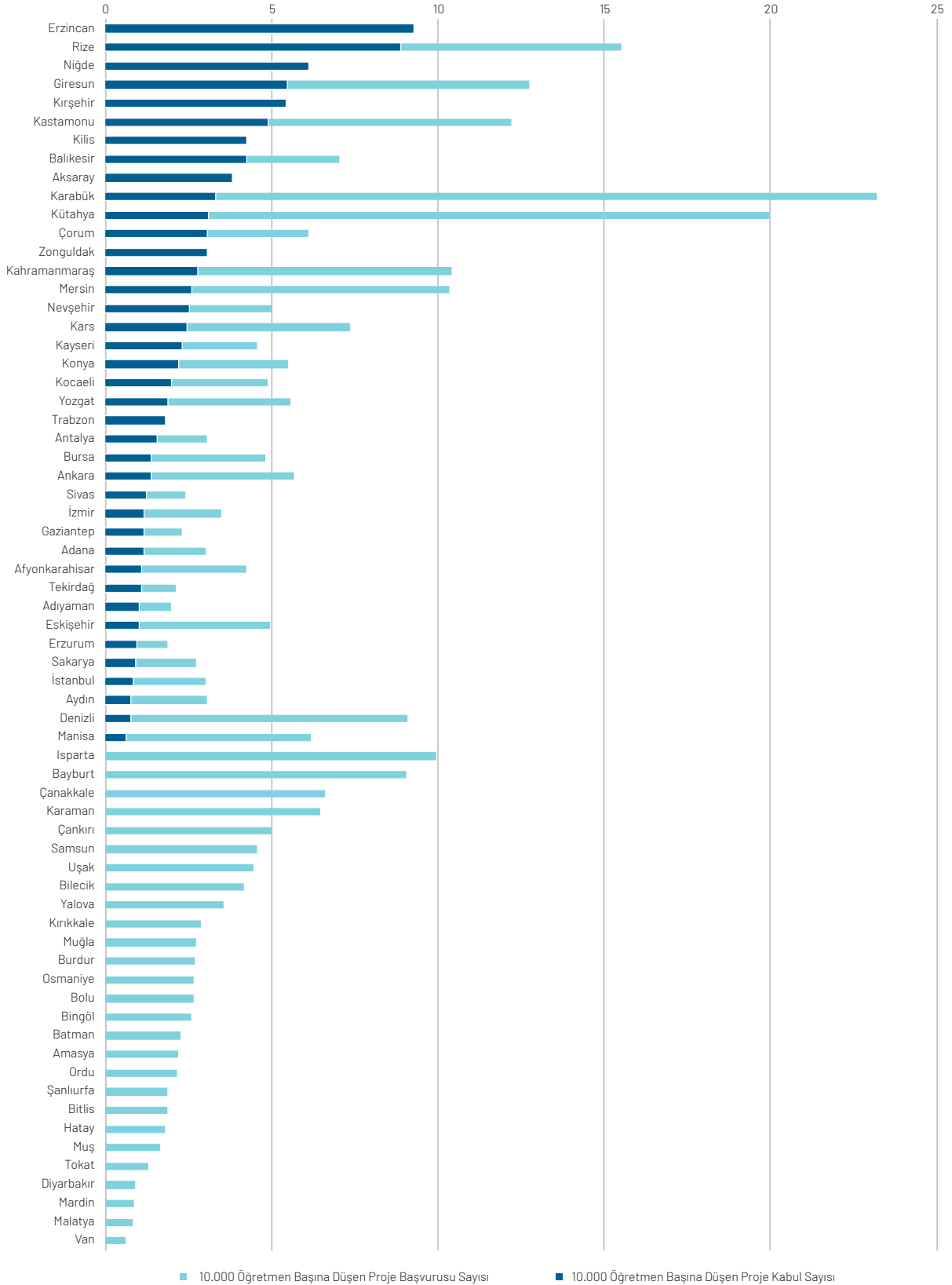
Grafik 2'de görüldüğü üzere, 2018 yılında 4004 TÜBİTAK programına 66 farklı ilde MEB'e bağlı kurumlar tarafından başvuru yapılmıştır. TÜBİTAK 39 farklı ilde bulunan MEB'e bağlı kurumlara proje desteği sağlamıştır. İllere göre 10.000 öğretmen başına düşen 4004-TÜBİTAK programına başvuru sayıları incelendiğinde, en yüksek sayıda başvurunun Karabük ilinden yapıldığı görülmektedir. Karabük ilinde 10.000 öğretmen başına yaklaşık 24 proje düşmektedir. Karabük ilinin ardından 10.000 öğretmen başına en yüksek sayıda proje başvurusunun düştüğü iki il Kütahya ve Rize'dir. Kütahya ilinde 10.000 öğretmen başına yaklaşık 20, Rize ilinde ise 10.000 öğretmen başına yaklaşık 16 proje başvurusu düşmektedir. Giresun ve Kastamonu illerinde 10.000 öğretmen başına düşen proje başvurusu sayısı 12'den yüksektir. Diyarbakır, Mardin, Malatya ve Van illerinde ise 10.000 öğretmen başına düşen proje başvurusu sayısı 1'in altındadır.

MEB kurumlarının öğretmen sayısı ile oranlandığında en yüksek sayıda proje desteği aldığı ilk üç ilin sırasıyla Erzincan, Rize ve Niğde olduğu belirlenmiştir. Erzincan ve Rize illerinde 10.000 öğretmen başına düşen kabul edi-

GRAFİK 2

4004-DOĞA EĞİTİMİ VE BİLİM OKULLARI DESTEKLEME PROGRAMI KAPSAMINDA 2018 YILINDA MEB KURUMLARININ 10.000 ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN PROJE BAŞVURUSU VE KABUL SAYILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

TÜBİTAK tarafından 5 Şubat 2019 tarihinde iletilen verilerden derlenmiştir.

len proje sayısı yaklaşık 10'dur ve bu değerin diğer illerle kıyaslandığında oldukça yüksek olduğu Grafik 1'de görülmektedir. Niğde, Giresun ve Kırşehir illerinde 10.000 öğretmen başına düşen kabul edilen proje sayısının 5'in üzerinde olduğu belirlenmiştir. Kabul edilen proje sayısının görece düşük olduğu 4004-TÜBİTAK programında, 10.000 öğretmen başına düşen kabul edilen proje sayısı 1'in altında bulunan 8 il bulunmaktadır. 27 ildeki MEB'e bağlı kurumlar başvuru yapmasına rağmen TÜBİTAK desteği alamamıştır.

Proje başvurusu yapan kurumlar arasında İl/İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri, Bilim ve Sanat Merkezleri ve okul-

lar bulunmaktadır. Desteklenen projelerin 49'unun yürütücü kurumu illerdeki Bilim ve Sanat Merkezleri, 37'sinin yürütücü kurumu İl/İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri, 22'sinin yürütücü kurumları ise okullardır.

Hedef grubu içinde temel öğretimden üniversite öğrencilerine kadar birçok eğitim kademesindeki öğrencilerin olduğu 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programına 15 ildeki MEB kurumları tarafından hiçbir başvuru yapılmaması ve 27 ilde bu destek programına başvuru düzeyinde kalınması illerimizdeki MEB kurumlarının bu destek programına yönelik girişimlerini artırabileceğini göstermektedir.

3

**MEB Kurumlarının
4005-Yenilikçi Eğitim
Uygulamaları Destekleme
Programına Katılımı**

4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı, katılımcıların kendi branşları veya ilgi alanlarındaki eğitimde özgün bir yaklaşım sergilemelerini desteklemek, farklı stratejileri, yöntemleri ve materyalleri kullanarak eğitim verme becerilerini geliştirmelerini amaçlamaktadır (TÜBİTAK, 2018). Katılımcılardan deneyimleyecekleri yenilikçi ve özgün eğitim uygulamalarını eğitim verdikleri alanlara taşımaları, öğrencilerinde öğrenmeye yönelik olumlu tutum gelişimine destek olmaları ve çalıştıkları kurumda çalışma arkadaşlarına edindikleri becerileri aktarmaları beklenmektedir (TÜBİTAK, 2018b).

Destek projelerinin hedef grubu lisansüstü öğrencileri, üniversitelerde görev yapan öğretim elemanları ve bir kurumda çalışan kadrolu öğretmenler olarak belirlenmiştir. 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı için sunulan projelerin azami zaman sınırı 12 ay ve destek sınırı 120.000 TL'dir.

MEB'e bağlı kurumların TÜBİTAK 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programına (4005 TÜBİTAK) başvuru sayıları ve desteklenen proje sayılarının il bazında dağılımı Grafik 3'te gösterilmiştir.

Grafik 3'ten görüldüğü üzere, 4005 TÜBİTAK programına 2018 yılında 1. ve 2. başvuru döneminde 33 farklı ildeki MEB'e bağlı kurumlardan toplam 78 başvuru yapılmıştır. Bu kurumların yürütücü olduğu ve 4005 TÜBİTAK programına desteklenmek üzere kabul edilen toplam proje sayısı 12'dir. MEB'e bağlı kurumlarca yürütülen ve 4005 TÜBİTAK destekli 12 proje 10 farklı ilde dağılmıştır. En yüksek sayıda başvuru yapılan (10 başvuru) ve en yüksek sayıda (3 proje) proje desteği alan il İstanbul'dur. İstanbul ilinde kabul edilen projelerin yürütüldüğü MEB'e bağlı kurumların 2'si Bilim ve Sanat Merkezi, 1'i ise Anadolu İmam Hatip Lisesidir. Mersin ve Trabzon illerinde kabul edilen projeler İl Millî Eğitim Müdürlüklerince, Aydın'da kabul edilen proje ise Söke İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne yürütülmüştür. Kayseri, Ankara, Eskişehir ve Erzurum illerinde Bilim ve Sanat Merkezleri, Bursa'da

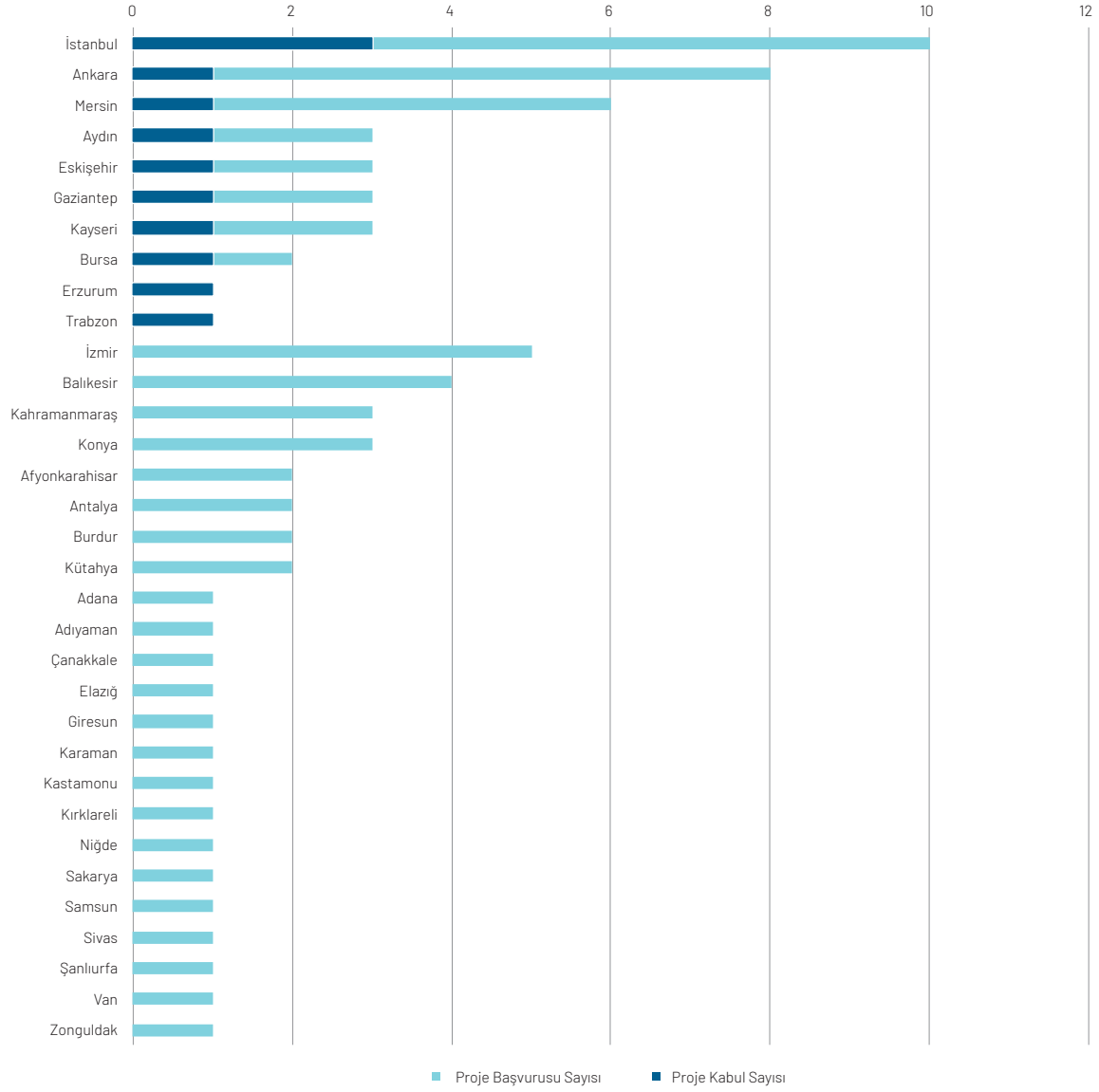

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Gaziantep'te ise ortaokul projelerin yürütücülüğünü üstlenmiştir.

MEB kapsamındaki kurumlarda görev yapan öğretmenlerin, öğretim süreçlerinde çağdaş materyalleri kullanması, yenilikçi ve özgün stratejileri tercih etmesi durumunda eğitim süreçlerimizin daha etkin bir hale geleceği açıktır. 2023 Eğitim Vizyonunda da vurgulandığı üzere, öğrencilerin eğitim sürecinde daha aktif olacağı çağdaş bir atmosfer oluşturulmasında öğretmenlere önemli görev düşmektedir. Öğretmenlerimizin TÜBİTAK tarafından sağlanan 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programına katılımının artması, bu etkinliklerde edinilen becerilerin öğrencilere yansımaları açısından oldukça önemlidir. 2018 yılı itibarıyla 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programına başvuruların yalnızca 33 ildeki MEB kurumları tarafından gerçekleştirilmesi ve kabul edilen projelerin 10 ilde bulunması bu programa MEB kurumları tarafından yapılan başvuruların artırılmasının gerekliliğini göstermektedir. Üniversitelerde özellikle eğitim fakültelerinde yenilikçi ve özgün eğitim uygulamalarına çalışma konusu olarak odaklanması nedeniyle bu proje türündeki başvurular çoğunlukla üniversitelerde çalışan öğretim elemanları tarafından gerçekleştirilmektedir. MEB'e bağlı çalışan öğretmenlerimizin yenilikçi ve özgün eğitim uygulamalarına yönelik bu uygulamalarda daha fazla yer alması ve bu konudaki destek imkânlarını daha etkili kullanması okullardaki eğitim uygulamalarımızın iyileştirilmesi açısından yarar sağlayacaktır.

GRAFİK 3

4005-YENİLİKÇİ EĞİTİM UYGULAMALARI DESTEKLEME PROGRAMI KAPSAMINDA 2018 YILINDA MEB KURUMLARININ PROJE BAŞVURUSU VE KABUL SAYILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

TÜBİTAK tarafından 5 Şubat 2019 tarihinde iletilen verilerden derlenmiştir.

*Başvuru sayısı ve kabul edilen proje sayısı görece az olduğundan öğretmen başına düşen proje sayısı hesaplanmamıştır.

4

MEB Kurumlarının 4006-Bilim Fuarları Destekleme Programına Katılımı

4006-Bilim Fuarı Destekleme Programında temel amaç, oluşturulacak fuar ile katılımcıların gerçek zamanlı proje geliştirmelerini, mevcut projeler kapsamında çalışmalarını ve yaparak yaşayarak öğrenmelerini destekleyecek ortamlar sunmaktır (TÜBİTAK, 2018c). Bu ortamlar aracılığıyla katılımcıların, bir projenin parçası olarak işbirliği içinde çalışma becerilerinin gelişmesi, bilgi ve becerilerini gerçek bir iş veya görev üzerinde gösterebilmesi, birçok alt süreçte sahip bir projenin belli bir sürecinden kendilerini sorumlu hissedebilmesi amaçlanmaktadır. Katılımcıların bu fuarlardaki tecrübelerini gerçek hayatta karşılaştıkları sorunlara da uygulaması, grup olarak çözülmesi gereken sorunlarda daha etkin bir rol üstlenmeleri beklenmektedir.

Destek programının hedef grubu 5.-12. sınıf aralığında öğrenim gören öğrencilerdir ve projeye başvurabilecek kurumlar Tablo 3'te tanımlanmıştır.

TABLO 3

4006-BİLİM FUARLARI DESTEKLEME PROGRAMINA BAŞVURU YAPABİLEN KURUM/KURULUŞLAR

5-12. sınıflar arasında eğitim öğretim hizmeti veren devlet okulları

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM)

Öğretim programlarında Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Türkçe vb. derslerden en az üçüne yer veren Mesleki Eğitim Merkezleri

Bünyesinde 5-12. sınıfların eğitim gördüğü görme, işitme ve zihinsel engelli devlet okulları

Kaynak: (TÜBİTAK, 2018c)

Hedef grubunun temel eğitim ve ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrenciler olması dolayısıyla 4006-Bilim Fuarı Destekleme Programı MEB'e bağlı kurumlar tarafından en fazla başvurulmuş destek olmuştur. 2018 yılında MEB'e bağlı kurumlar tarafından toplam 20.025 başvuru yapılmış ve bu projelerden 14.848'i TÜBİTAK tarafından desteklenmeye uygun bulunmuştur. TÜBİ-

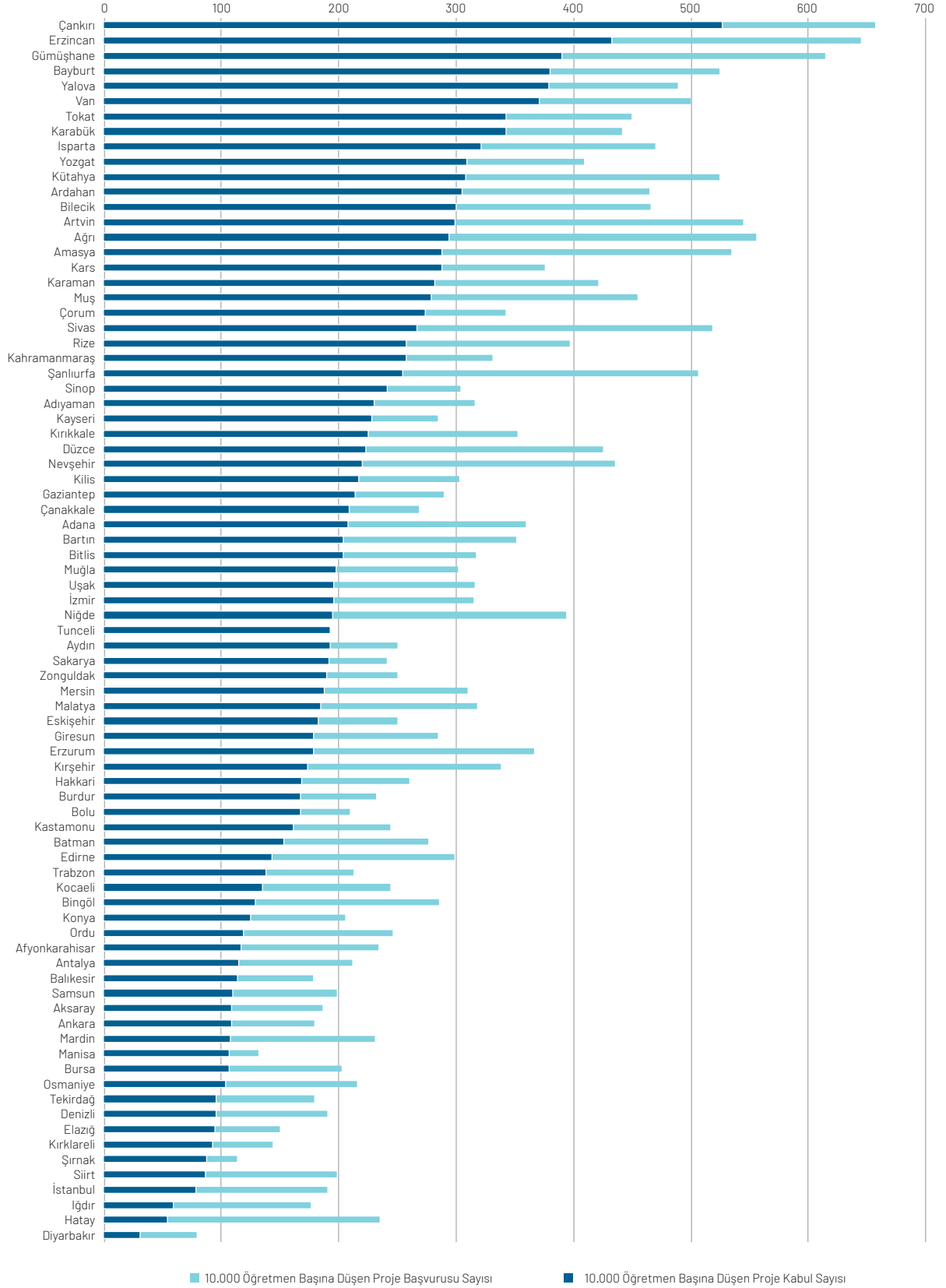

TAK tarafından desteklenen 14.848 proje aracılığıyla MEB kurumlarına sağlanan ortalama destek yaklaşık 89 milyon 88 bin TL'dir. MEB'e bağlı kurumlar tarafından 4006-Bilim Fuarı Destekleme Programına yönelik 10.000 öğretmen başına başvuru sayıları ve kabul edilen projelerin illere göre dağılımı Grafik 4'te verilmiştir.

Grafik 4'e göre, öğretmen başına düşen 4006 TÜBİTAK proje kabulü açısından en başarılı üç ilin Çankırı, Erzinca ve Gümüşhane olduğu belirlenmiştir. Çankırı ilinde 10.000 öğretmen başına düşen proje sayısı 520'nin üzerindedir ve bu proje sayısı ile Çankırı'daki MEB kurumları diğer tüm illerden önemli ölçüde yüksek bir düzeye ulaşmıştır. 10.000 öğretmen başına düşen kabul edilen proje sayısının 60'ın altında olduğu iller ise İçdir, Hatay ve Diyarbakır'dır. Elde edilen sonuçlar, 4006 TÜBİTAK projelerinde tüm illerden kabul edilen projeler olmasına rağmen iller arasında büyük farklar olduğunu göstermektedir. Öğretmen başına düşen 4006 TÜBİTAK proje kabul sayısı açısından ilk üç il olan Çankırı, Erzinca ve Gümüşhane başvuru sıralamasında da en üstte yer almaktadır. 10.000 öğretmen başına düşen 4006 TÜBİTAK proje başvuru sayısının 140'ın altında olduğu üç il Manisa, Şırnak ve Diyarbakır'dır. Tüm illerdeki MEB kuruluşlarından 4006 TÜBİTAK destek başvurusu bulunması olumlu bir sonuç olarak değerlendirilmekte ancak iller arasında elde edilen büyük farkların azalması için 4006 TÜBİTAK başvuru sayılarının artırılması hedeflenmektedir.

GRAFİK 4

4006-BİLİM FUARLARI DESTEKLEME PROGRAMI KAPSAMINDA 2018 YILINDA MEB KURUMLARININ 10.000 ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN PROJE BAŞVURUSU VE KABUL SAYILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

TÜBİTAK tarafından 5 Şubat 2019 tarihinde iletilen verilerden derlenmiştir.

TABLO 4

4006-BİLİM FUARLARI DESTEKLEME PROGRAMI KAPSAMINDA DESTEKLENEN PROJELERİN MEB KURUM TÜRLERİNE GÖRE DAĞILIMI

Okul Türü	Ortaokul	Bilim ve Sanat Merkezi	Anadolu Lisesi	Anadolu İmam Hatip Lisesi	Fen Lisesi	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	Sosyal Bilimler Lisesi
Kabul Edilen Projeler Arasındaki Oranı	66,25	1,06	13,64	5,47	2,27	10,83	0,48
Proje Başvurusu Yapan Okul Türlerindeki Öğrenci Sayısı Dağılımı**	59,90	0,43	14,47	5,49	1,27	18,07	0,37

TÜBİTAK tarafından 5 Şubat 2019 tarihinde iletilen verilerden derlenmiştir.

* Güzel Sanatlar Liseleri, Spor Liseleri, Özel Eğitim Meslek Okulları, Özel Meslek Liseleri ve Mesleki Eğitim Merkezleri Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi grubunda toplanmıştır. Çok Programlı Anadolu Liseleri ve Özel Eğitim Kurumları Anadolu Lisesi grubunda toplanmıştır.

** Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2017-2018'den derlenmiştir (MEB, 2018b).

4006-Bilim Fuarları Destekleme Programına başvurarak TÜBİTAK tarafından desteklenen projeleri geliştiren MEB kurumları türlerine göre ortaokullar, Bilim ve Sanat Merkezleri, Anadolu Liseleri, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Anadolu İmam Hatip Liseleri, Fen Liseleri ve Sosyal Bilimler Liseleri olarak ayrılmış ve desteklenen projelerin kurum türlerine göre dağılımı Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4'te görüldüğü üzere, 4006-Bilim Fuarları Destekleme Programı Kapsamında desteklenen projelerin %66,25'i ortaokullar, %13,64'ü Anadolu Liseleri, %10,83'ü Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, %5,47'si Anadolu İmam Hatip Liseleri, %2,27'si Fen Liseleri, %1,06'sı Bilim ve Sanat Merkezleri ve %0,48'i Sosyal Bilimler Liseleri tarafından geliştirilmiştir. Bu oranlar arasında büyük farklar olmasının temel nedeni Tablo 4'te görüldüğü gibi, söz konusu okul türlerinde eğitim gören öğrenci oranlarının birbirinden oldukça farklı olmasıdır. Dolayısıyla, kabul edilen projelerin dağılımında okul türleri arasında karşılaştırma yapılmamalıdır. Ayrıca Tablo 4'teki iki satırda verilen oranlara göre, ilgili okul türlerinde eğitim alan öğrenci oranları ile 4006 TÜBİTAK programı kapsamında desteklenen proje oranlarının birbirlerine yakın olduğu görülmektedir.

4006-Bilim Fuarları Destekleme Programı, okullar başta olmak üzere MEB kurumları tarafından TÜBİTAK'a en çok başvuru yapılan destek programı türüdür. Öğren-

cilerin proje süreçlerine doğrudan katılmasına ve planladıkları projeleri hayata geçirmelerine imkân sağlayan bu destek programına tüm illerden başvuru yapılması ve kabul edilen projelerin tüm illere dağılması olumlu bir sonuç olarak değerlendirilmektedir. Eğitim süreçlerinin tüm MEB kurumlarında projelerle somutlaştırılması ve öğrencilerin bu konudaki girişimlerinin teşvik edilerek başvuruların teşvik edilmesi 2023 Eğitim Vizyonu kapsamındaki amaçlarla örtüşmektedir. Gelecek destek projesi dönemlerinde de 4006-Bilim Fuarları Destekleme Programına yönelik girişimlerin sayısının, illerdeki ve okul türlerindeki çeşitliliğinin artırılması MEB kurumlarındaki mevcut proje kültürünün zenginleşmesini sağlayacaktır.

5

MEB Kurumlarının 4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programına Katılımı

4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programında, etkinlikler aracılığıyla katılımcıların bilim kültürü açısından farkındalığının ve bilimsel süreçlere yönelik aşinalığının artırılması amaçlanmaktadır (TÜBİTAK, 2018d). Projelerde sunulan çeşitli etkinlikler aracılığıyla (sergi, sahne şovları, gösteri, atölye/laboratuvar çalışmaları, tematik bilim oyunları, yarışmalar, söyleşiler vb.) bilimsel süreçlerin katılımcı tarafından hayatın bir parçası olarak algılanması, soyut bir yapıdan somut bir etkinliğe dönüşmesi beklenmektedir. Dikkatle hazırlanmış bu etkinliklerle katılımcıların öğrenmeye yönelik ilgisinin artması, oyun, atölye çalışması, yarışma vb. etkinliklere katılımının sıklaşması hedeflenmektedir.

4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programına 2018 yılında MEB'e bağlı kurumlar tarafından toplam 345 proje başvurusu yapılmıştır. Başvurusu yapılan projeler içinden 124 farklı projeye ortalama yaklaşık 8 milyon 680 bin TL destek sağlanmıştır. MEB'e bağlı kurumların 4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programına 10.000 öğretmen başına toplam başvuru sayıları ve kabul edilen proje sayıları il düzeyinde Grafik 5'te gösterilmiştir.

Grafik 5'te görüldüğü üzere, 4007 TÜBİTAK destek programı kapsamında desteklenen projeler 52 ildeki MEB kurumları tarafından geliştirilmiştir. Kabul edilen proje sayısı, illerdeki öğretmen sayılarına oranlandığında Bilecik'in ilk sırada yer aldığı, bu ilde 10.000 öğretmen başına düşen kabul edilen proje sayısının 8'in üzerinde olduğu belirlenmiştir. Karabük ve Çankırı illerinde de 10.000 öğretmen başına düşen proje kabulü sayısı 5'in

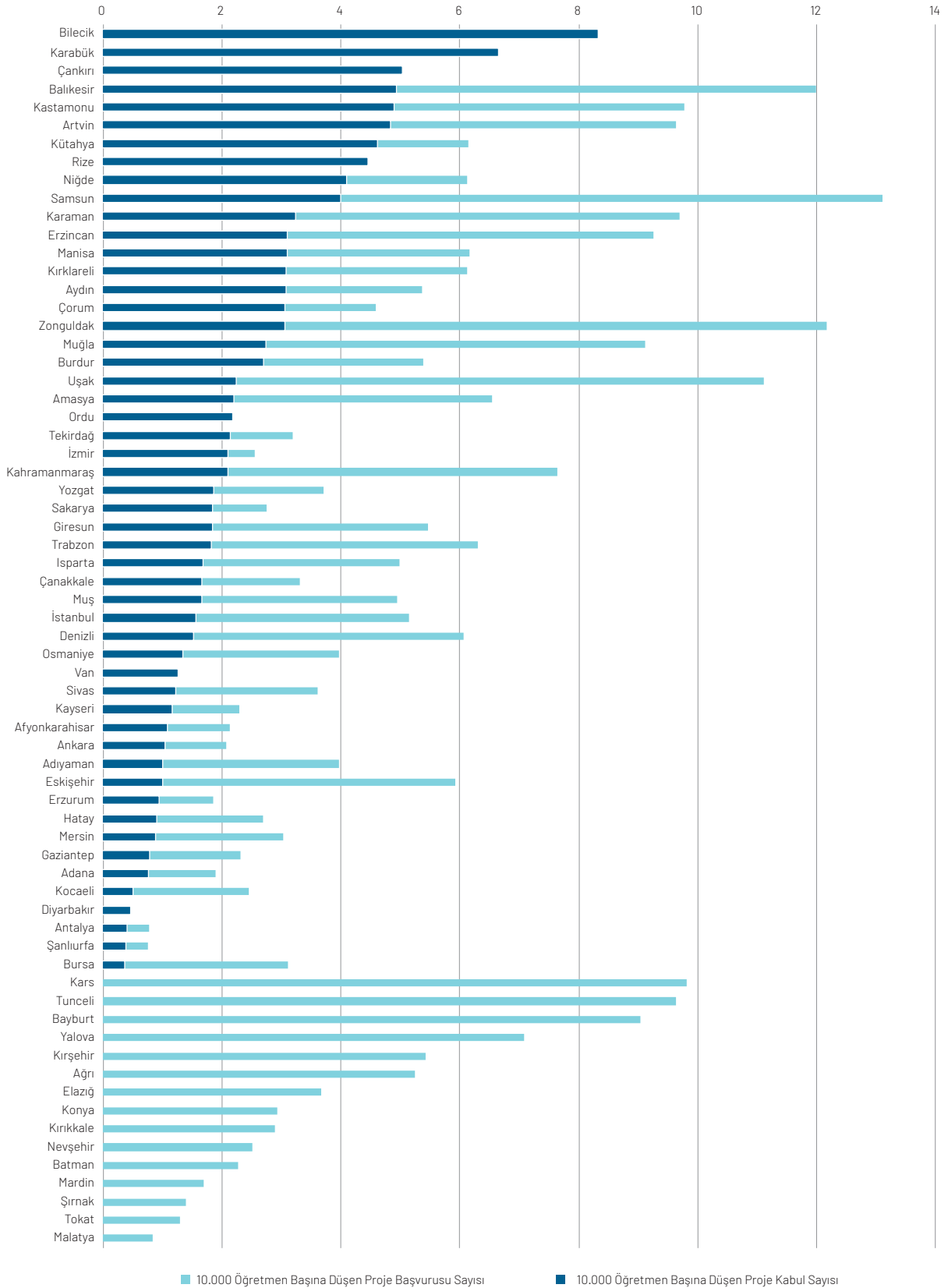
üzerindedir ve bu iller Bilecik ile birlikte sıralamada ilk üçte yer almaktadır. Öğretmen başına düşen proje kabul sayısının en düşük olduğu üç il Antalya, Şanlıurfa ve Bursa'dır. Öğretmen başına düşen 4007 TÜBİTAK destek başvuru sayısının en yüksek olduğu dört il Samsun, Zonguldak, Balıkesir ve Uşak olarak sıralanmaktadır. Öğretmen başına düşen 4007 TÜBİTAK başvurusu sayısının en düşük olduğu iller ise Malatya, Antalya, Şanlıurfa ve Diyarbakır'dır. 4007-Bilim Şenliği destek programına başvuru yapan MEB kurumlarının bulunduğu iller incelendiğinde bu programa 67 ilden başvuru yapıldığı belirlenmiştir.

4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programı kapsamında desteklenen MEB kurumlarının 52 ilde bulunması, okul ve il/ilçe MEB yönetimlerine bilim şenliği organize etme imkânı sağlayan proje destek programına 14 ilden hiçbir başvuru yapılmaması MEB kurumlarının TÜBİTAK tarafından sağlanan eğitimi zenginleştirme imkânı veren destek programlarına yönelik girişimlerini artırmaları gerektiğini işaret etmektedir.

GRAFİK 5

4007-BİLİM ŞENLİKLERİ DESTEKLEME PROGRAMI KAPSAMINDA 2018 YILINDA MEB KURUMLARININ 10.000 ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN PROJE BAŞVURUSU VE KABUL SAYILARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

TÜBİTAK tarafından 5 Şubat 2019 tarihinde iletilen verilerden derlenmiştir.

6

Genel Değerlendirme ve Öneriler

TÜBİTAK tarafından sağlanan destek programları, MEB'e bağlı kurumlarda eğitim alan öğrencilerin eğitim yaşantılarını zenginleştirecek ve öğretmenlerin eğitim süreçlerindeki etkinliklerini artıracak fırsatlar sağlamaktadır. Kurumlar, gerçekleştirmeyi amaçladıkları eğitim etkinliklerini detaylı olarak planlayarak TÜBİTAK tarafından sağlanan destek programlarına başvuru yapabilmektedir. Bu yolla, kurumların kendi kaynakları ile gerçekleştirmekte zorlanabilecekleri ya da küçük ölçekte gerçekleştirecekleri eğitim etkinliklerinin daha büyük gruplara ulaşımı sağlanabilmektedir.

MEB tarafından açıklanan 2023 Eğitim Vizyonunda öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlayan ortamların oluşturulması, yalnızca öğrencilerin bilgilerinin değil sosyal ve psikomotor becerilerinin de öğrenme süreçlerine katılması vurgulanmaktadır. TÜBİTAK tarafından sağlanan destek programlarının içeriklerinin oluşturulması açısından eğitim kurumlarına imkân sağlamaktadır. Eğitim kurumları aldıkları destekler ile yenilikçi eğitim materyallerinin geliştirilmesini ve özgün eğitim süreçlerinin oluşturulmasını sağlamakta, bilim ve doğa eğitimine ilişkin eğitim süreçlerini iyileştirebilmekte, bilim fuarları ve şenlikleri düzenleyerek öğrencilerinin bilimsel okuryazarlığını artırmaktadır. Bu bakış açısıyla, MEB bünyesindeki kurumların TÜBİTAK desteklerini sürekli takip etmeleri, eğitim süreçlerini iyileştirmek, öğrenci ve öğretmenlerine ders dışı fırsatlar sağlamak amacıyla katılımları önemli görülmektedir.

Raporda vurgulandığı gibi, MEB kurumlarının TÜBİTAK destek programlarına yaptıkları başvuruların sayısı ve yapılan başvuruların kabul alma oranı beklenen düzeyin altındadır. Destek programlarına göre başvuru ve kabul sayıları önemli ölçüde farklılaşmaktadır. 4006-Bilim Fuarları Destek Programına MEB kurumlarınca yapılan başvuru sayısı oldukça yüksek olmasına rağmen 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destek Programı, 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destek Programı ve 4007-Bilim Şenlikleri Destek Programlarına başvuru sayıları görece azdır ve tüm illerden başvuru yapılmadığı görülmektedir.

4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destek Programında proje yürütücülüğü yapmak için doktora de-

recesine sahip olmak, 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destek Programında proje yürütücülüğü yapmak için ise lisansüstü eğitim programlarından mezun olmak koşulları bu iki destek programına yapılan başvuru sayılarındaki sınırlılığın nedenlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Eğitim süreçlerimizi bir bütün olarak iyileştirmek için 2023 Eğitim Vizyonundaki birçok başlıkta vurgulanan öğretmen eğitiminde niteliğin geliştirilmesi, öğretmenlerimizin lisansüstü eğitim almalarını destekleyen politikalar izlenmesi TÜBİTAK destek programlarına öğretmenlerimizin katılımını artırıcı bir etki oluşturacaktır. Türkiye'nin farklı illerinden daha fazla sayıda öğretmenimizin lisansüstü programlarda öğrenimlerine devam etmesi hem kuramsal bilgilerinin hem de uygulamaya dönük becerilerinin gelişmesi açısından önemli yarar sağlayacaktır. Öğretmenlerimizin pedagojik ve uygulama becerilerinde sağlanacak gelişim, TÜBİTAK tarafından sunulan destek programlarına yönelik başvuru eğilimlerini artıracak, mevcut durumda 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destek Programı, 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destek Programı ve 4007-Bilim Şenlikleri Destek Programlarına daha fazla başvuru yapılmasını ve kabul oranlarının artmasını sağlayacaktır.

TÜBİTAK destek programlarına yönelik MEB kurumları tarafından girişimleri artırmak için önemli olan diğer bir uygulama bu destek programlarının eğitim kurumlarımıza sağladığı imkânlara yönelik farkındalığı artırmaktır. Raporda ifade edildiği üzere 4004-Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı, 4005-Yenilikçi Eğitim Uygulamaları Destekleme Programı ve 4007-Bilim Şenlikleri Destekleme Programlarına bazı illerden hiçbir MEB kurumu tarafından başvuru yapılmaması bu konuda yeterli farkındalığın oluşmadığına ilişkin de bilgi vermektedir.

Mesleki ve teknik eğitimde kalitenin artması ve inovatif yaklaşımlarla eğitime destek olması için teknoparklar ve teknokentler ile imzalanan protokoller proje ve ürün tabanlı çalışmalarını desteklemektedir. Bu amaca hizmet eden ve sektörle dinamik bağlara sahip işbirliklerinin sayısı artmaktadır. Teknoparklar ve teknokentler ile imzalanan protokollerin tüm okul türlerinde yaygınlaştırılmasının TÜBİTAK destek programlarına yönelik girişimleri arttıracakı düşünülmektedir.

Öğretmenlerimizin TÜBİTAK tarafından sağlanan destek projelerine yönelik farkındalığını artırmak, başvuru yapmalarını teşvik etmek ve kabul edilen proje başvurusu oranlarını yükseltmek amacıyla ilgili konuda eğitici eğitimlerinin gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Bu konuda gerçekleştirilecek eğitimler, öğretmenlerimize sundukları öğretim süreçlerini iyileştirmek için ek imkânların bulunduğunu göstermesi ve proje yürütücüsü olarak bu imkânları sağlamanın sorumluluğunu üstlenebilmeleri açısından önemlidir.

TÜBİTAK destek programlarının MEB kurumları aracılığıyla öğrenci ve öğretmenler başta olmak üzere tüm paydaşlara sağladığı kazanımların belirlenmesi için etki analizi yapılması önerilmektedir. Yapılacak etki analizi çalışmaları ile MEB kurumlarının destek prog-

ramlarından sağladığı eğitim kazanımları açıkça belirlenebilecek, kurumlar bu konuda öz değerlendirme yapabilecek, destek programlarından ileride daha fazla yararlanmak için nelerin yapılması gerektiği belirlenebilecektir. Destek programlarının sağladığı iyileştirmenin net bir şekilde ortaya konulması, kurumlar arasında da destek programlarının görünürlüğünü artıracak ve sağladığı yararlar dolayısıyla kurumların destek almak üzere girişimlerini artıracaktır.

Destek programlarına yönelik oluşturulacak eğitici eğitimleri, öğretmenlerimizin lisansüstü öğrenime devam etmeleri konusundaki teşvikler ve kurumlarımızın katıldıkları destek programlarında edindikleri kazanımlara dair etki analizleri eğitim kurumlarımızda proje geliştirme kültürünün oluşmasına yardımcı olacaktır.

Kaynaklar

- MEB. (2018a). *Mutlu çocuklar güçlü Türkiye: 2023 eğitim vizyonu*. Ankara: MEB.
- MEB. (2018b). *Millî eğitim istatistikleri: Örgün eğitim 2017-2018*. Ankara: MEB.
- TÜBİTAK. (2018a). *4004-TÜBİTAK Doğa eğitimi ve bilim okulları destekleme programı çağrı metni*. https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/13209/4004_cagri_metni_27072018.pdf adresinden erişildi.
- TÜBİTAK. (2018b). *4005-TÜBİTAK Yenilikçi eğitim uygulamaları destek programı çağrı metni*. https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/13209/4005_cagri_metni_27072018.pdf adresinden erişildi.
- TÜBİTAK. (2018c). *4006-TÜBİTAK Bilim fuarları destekleme programı çağrı metni*. https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/13209/guncel_4006-tubitak_bilim_fuarlari_destekleme_programi_cagri_metni_10_sayfa.pdf adresinden erişildi.
- TÜBİTAK. (2018d). *4007-TÜBİTAK Bilim şenlikleri destekleme programı çağrı metni*. https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/13209/4007_guncel_cagri_metni.pdf adresinden erişildi.
- T.C. Resmi Gazete. (2013). *Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek programlara ilişkin yönetmelik*. 28574, 1 Mart 2013. http://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/yonetmelik_viii.pdf adresinden erişildi.

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI**

Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi
No:4 • Şubat 2019